

**GOSPITAL PEDAGOGIKA FANING TARIXI,
MAZMUNI VA MOHIYATI**

Pirnazarova Asal

*Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti
Pedagogika ta'lim yo'nalishi talabasi*

Annotasiya: ushbu maqolada Gospitat pedagogika fanining maqsad va vazifalari, kelib chiqishi, kasalxona maktablari uyerda ta'lim oladigan o'quvchilar haqida umumiy tushunchalar o'z aksini topgan.

Kalit so'zlar: Gospital pedagogika, konsepsiya, ta'lim, kasalxona, o'quvchi, nogironlik,

Kasalxona pedagogikasi (HP) 20- asrning o'rtalarida kasalxona sharoitida maktabda ta'lim berish orqali bolalar va yoshlarni ta'lim tizimidan chetlatishning oldini olish uchun paydo bo'ldi. Ushbu ta'lim sohasi so'nggi paytlarda adabiyotda diqqat markazida bo'ldi (Palomares- Ruiz, Sánchez-Navalon va Garrote-Rojas, 2016). "Kasalxona" so'zining HPga kiritilishi pedagogik vazifani belgilash va HPni pedagogikaning o'ziga xos sohasi sifatida ajratib ko'rsatishning asosiy funktsiyasiga ega (Lizasoáin va Polaino-Lorente, 1996).

Kasalxona pedagogikasi (HP) 20- asrning o'rtalarida kasalxona sharoitida maktabda ta'lim berish orqali bolalar va yoshlarni ta'lim tizimidan chetlatishning oldini olish uchun paydo bo'ldi. Ushbu ta'lim sohasi so'nggi paytlarda adabiyotda diqqat markazida bo'ldi (Palomares- Ruiz, Sánchez-Navalon va Garrote-Rojas, 2016). "Kasalxona" so'zining HPga kiritilishi pedagogik vazifani belgilash va HPni pedagogikaning o'ziga xos sohasi sifatida ajratib ko'rsatishning asosiy funktsiyasiga ega (Lizasoáin va Polaino-Lorente, 1996).

HP deyarli barcha mamlakatlarda mavjud va u har xil tarzda amalga oshirilgan bo'lsa-da (Palomares- Ruiz va boshq., 2016), uchta usul tan olingan: yotoqxonada o'qitish, tibbiy markaz ichida yoki unga tutash sinfda o'qitish va uyda o'qitish.

HP deyarli barcha mamlakatlarda mavjud va u har xil tarzda amalga oshirilgan bo'lsa-da (Palomares- Ruiz va boshq., 2016), uchta usul tan olingan: yotoqxonada o'qitish, tibbiy markaz ichida yoki unga tutash sinfda o'qitish va uyda o'qitish.

HPda o'qituvchilar tomonidan xizmat ko'rsatadigan talabalar yoshi, jamoasi ta'lim darajasi va tibbiy patologiyasi bo'yicha heterojendir (Palomares- Ruiz va boshq., 2016); masalan, shifoxona o'qituvchilari, jismoniy yoki ko'p nogironligi bo'lgan va ruhiy salomatlik muammosi bo'lgan talabalar bilan ishlashi mumkin (FCLR, 2019). Shu ma'noda, shifoxona o'qituvchilari turli va murakkab kontekstda inklyuziv ta'lim berish muammosiga duch kelishadi (Riquelme, 2006; Souza & Rolim, 2019). Ushbu

o'qituvchilar duch keladigan asosiy muammolardan ba'zilari o'z ishini rivojlantirish uchun tayyorgarlik va empirik asosning etishmasligidir.

Gospital pedagogikasi - uzoq muddatli davolanishda bo'lgan va sog'lig'i sababli ta'lim muassasalariga bora olmaydigan bolalar uchun ta'limni tashkil etish bilan bog'liq bo'lgan pedagogika bo'limi. Kasalxona pedagogikasi pedagogikaning bir qismi bo'lib, o'z e'tiborini o'quvchilarning alohida toifasiga - uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalarga qaratadi.

Gospital pedagogikasi - uzoq muddatli davolanishda bo'lgan va sog'lig'i sababli ta'lim muassasalariga bora olmaydigan bolalar uchun ta'limni tashkil etish bilan bog'liq bo'lgan pedagogika bo'limi. Kasalxona pedagogikasi pedagogikaning bir qismi bo'lib, o'z e'tiborini o'quvchilarning alohida toifasiga - uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalarga qaratadi.

Pedagogikaning ushbu sohasini amalga oshirish va rivojlantirishning murakkabligi uning idoralalararo bog'liqligi bilan belgilanadi: ta'lim, sog'liqni saqlash va himoya qilish, chunki shifoxonada uzoq muddatli davolanayotgan talaba bиринчи navbatda bemor va faqat ikkinchi darajali. mактаб o'quvchisi. Bolani davolash jarayonida tibbiy va pedagogik texnologiyalarni uyg'unlashtirish har tomonlama reabilitatsiyani anglatadi.

Pedagogikaning ushbu sohasini amalga oshirish va rivojlantirishning murakkabligi uning idoralalararo bog'liqligi bilan belgilanadi: ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya, chunki shifoxonada uzoq muddatli davolanayotgan talaba bиринчи navbatda bemor va faqat ikkinchi darajali. mактаб o'quvchisi. Bolani davolash jarayonida tibbiy va pedagogik texnologiyalarni uyg'unlashtirish har tomonlama reabilitatsiyani anglatadi.

Kasalxona pedagogikasining markaziy kontseptsiyasi shifoxona maktabi - asosiy va qo'shimcha umumiyligi ta'lim dasturlari bo'yicha ta'lim faoliyatini amalga oshiradigan tibbiy tashkilotda uzoq muddatli davolanishga muhtoj bo'lgan bolalar o'qitiladigan tashkilot.

Kasalxona pedagogikasining markaziy kontseptsiyasi shifoxona maktabi - asosiy va qo'shimcha umumiyligi ta'lim dasturlari bo'yicha ta'lim faoliyatini amalga oshiradigan, tibbiy tashkilotda uzoq muddatli davolanishga muhtoj bo'lgan bolalar o'qitiladigan tashkilot.

Kasalxona maktablariga quyidagilar kiradi:

1. Tibbiyot tashkiloti negizida faoliyat yurituvchi ta'lim tashkilotlari;
2. Asosiy va qo'shimcha umumiyligi ta'lim dasturlarini o'zlashtirgan va uzoq muddatli davolanishga muhtoj o'quvchilar uchun ta'lim tashkilotlari (shu jumladan sanatoriy);
3. Tibbiyot tashkilotining ixtisoslashtirilgan tarkibiy o'quv bo'linmalari.

Uzoq muddatli davolanishga muhtoj o'quvchi - asosiy va qo'shimcha umumiy ta'lim dasturlarini o'zlashtirgan, tibbiy tashkilotning xulosasiga ko'ra, tibbiy muassasalarda yoki uyda 21 kundan ortiq davom etadigan davolanish yoki tibbiy reabilitatsiyadan o'tayotgan talaba, mavjudligi asosiy umumiy ta'lim dasturlari bo'yicha uyda ta'lim olish huquqini beruvchi kasalliklar ro'yxatiga ko'ra yoki boshqa qonuniy asoslarga muvofiq uyda ta'lim olayotgan bola.

Uzoq muddatli davolanishga muhtoj o'quvchi - asosiy va qo'shimcha umumiy ta'lim dasturlarini o'zlashtirgan, tibbiy tashkilotning xulosasiga ko'ra, tibbiy muassasalarda yoki uyda 21 kundan ortiq davom etadigan davolanish yoki tibbiy reabilitatsiyadan o'tayotgan talaba, mavjudligi asosiy umumiy ta'lim dasturlari bo'yicha uyda ta'lim olish huquqini beruvchi kasalliklar ro'yxatiga ko'ra yoki boshqa qonuniy asoslarga muvofiq uyda ta'lim olayotgan bola;

Kasalxona maktabi o'qituvchilar

Uzoq muddatli davolanayotgan bolaga nisbatan ta'lim faoliyati shifoxona o'qituvchisi - uzoq muddatli davolanayotgan bolalar bilan ishlash bo'yicha maxsus tayyorgarlikdan o'tgan pedagogik ma'lumotga ega mutaxassis tomonidan amalga oshiriladi.

Kasalxona o'qituvchisi o'z ishida oddiy maktabda qo'llaniladigan an'anaviy usullardan sezilarli darajada farq qiladigan usul va vositalardan foydalanadi. Ushbu yondashuvning asosiy o'ziga xos xususiyatlari:

1. Har bir bolaning individual ta'lim ehtiyojlarini hisobga olish zarurati, unga muvofiq har bir bola uchun individual ta'lim yo'nalishlari va individual ta'lim dasturlari ishlab chiqiladi;
2. Masofaviy o'qitish vositalari va usullariga talabning yuqori darjasи, ayniqsa aseptik izolyatsiya bo'limida davolanayotgan bolaga nisbatan ta'lim faoliyati amalga oshirilganda;
3. Kichik guruhlarda (shu jumladan turli darajadagi va yoshdagilar) yoki har bir bola bilan individual ishslash;
4. Kundalik pedagogik amaliyotda o'rganish uchun motivatsiyani saqlab qolish, aqliy faoliyatni tiklash, uzoq vaqt kasal bolaning muloqot qilish va ijtimoiylashuv qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan o'yin shakllari va ijodiy vazifalardan faol foydalanish.

Kasalxona o'qituvchilar shifokorlarning bolaning sog'lig'ining hozirgi holati uning reabilitatsiya potentsiali, kasallik va davolash jarayoni bilan bog'liq kognitiv va boshqa kamchiliklari to'g'risidagi tavsiyalarini hisobga oladi va ularga qat'iy amal qiladi. Kasalxona o'qituvchilar uzoq muddat kasal bo'lib qolgan bolaning ota-onalari hamda maslahat va amaliy yordam ko'rsatuvchi psixologik yordam xizmati bilan har kuni aloqada bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Bekker.K.P., Sovak M. Logopediya. M., 1981 y.
- 2.Vinarskaya E.N., Nulatov A.M. Dizartriya i ee topikodiagnosticheskoe znachenie v klinike ochagovyx porajeniy mozga. Tashkent, 1973 y.
- 3.Ermakova I.I. Korrektsiya rechi pri rinolalii u detey i podrostkov. M., 1984 y.
- 4.Efimenkova L.N. Formirovanie rechi doshkol'nikov: (deti s ONR). 2-e izd., pererab. M., Prosveschenie, 1985
- 5.Ippolitova G.V. Otkrytaya rinolaliya. M., 1983.
- 6.Kaše G.A. Podgotovka detey k shkole s nedorozvitiem rechi: Posobie dlya logopedov. M., prosveschenie, 1986.
- 7.Lalaeva R.I. Narushenie protsessa ovladeniya chteniya u shkol'nikov. M., 1983.